Stalin Josif (1879-1953) inak :)

Sovietsky revolucionár, ktorý vládol Sovietskemu zväzu železnou pästou od polovice dvadsiatych rokov až do smrti.

Narodil sa ako Josif Džugašvili, jeho otec bol gruzínsky obuvník a matka práčka. Roku 1900 vstúpil do sociálnej demokracie a o tri roky sa stal členom Leninovej ľavicovej frakcie boľševikov. Dvakrát bol poslaný do vyhnanstva na Sibír[1]. Niekedy okolo roku 1913 prijal meno Stalin, „muž z ocele“. Na začiatku ruskej revolúcie v roku 1917 utiekol Stalin zo Sibíri do Sankt Peterburgu, kde sa stal vydavateľom boľševických novín *Pravda*. V roku 1922 sa stal generálnym tajomníkom komunistickej strany a využil svoju pozíciu na budovanie vlastnej mocenskej základne tým, že menoval straníckych funkcionárov a provinčných predákov. Po Leninovej smrti roku 1924, keď Stalin začal budovať „socializmus v jednej krajine“, viedol tri roky vodcovský boj s Levom Trockým, ktorý tvrdil, že založeniu komunistického štátu v ZSSR musí predchádzať európska revolúcia. Stalin v tomto boji zvíťazil a stal sa jediným diktátorom Sovietskeho zväzu. Prinútil Trockého odísť do exilu, až ho nakoniec v Mexiku dal zavraždiť. V 30. rokoch pomocou vykonštruovaných procesov a popráv vykonal veľkú čistku v strane, ktorú opustili tí, čo s ním nesúhlasili, ale čiastočne aj bývalí pätolizači. Za jeho vlády teroru bolo popravených zhruba 10 miliónov ľudí a dvojnásobný počet bol poslaný do vzdialených väzenských táborov (gulagov).

Rýchly postup industrializácie, podporovaný Stalinom a realizovaný počas niekoľkých päťročníc, znamenal premenu Sovietskeho zväzu na druhú priemyselnú krajinu sveta a druhú vojenskú mocnosť po USA. Násilná kolektivizácia poľnohospodárstva do kolchozov, ktoré vlastnil štát, však viedla k hladomoru. Viac ako 7 miliónov roľníkov zomrelo od hladu. V roku 1939 uzavrel Stalin s Hitlerom sovietsko-nemeckú zmluvu, no napriek tomu roku 1941 Nemecko napadlo Sovietsky zväz. Prekvapený a zaskočený Stalin vstúpil do Druhej svetovej vojny po boku Veľkej Británie a USA. Na stretnutí s americkým prezidentom Franklinom D. Rooseveltom a britským ministerským predsedom Winstonom Churchillom na Jaltskej konferencii i na rokovaniach v Postupime roku 1945 Stalinova šikovná diplomacia položila základy novej sovietskej sféry vplyvu vo východnej Európe. Po Stalinovej smrti jeho nástupca Nikita Chruščov odsúdil Stalinovu politiku a mnohé jeho metódy na XX. zjazde strany a v roku 1956 obžaloval bývalého diktátora z teroru a tyranstva.

[1] V roku 1902 a 1913.

Stalin Josif Vissarionovič, vlastným menom Džugašvili (1879-1953), Spojenci

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania